

Byla C-703/22

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2022 m. lapkričio 16 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Nyderlandai)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2022 m. lapkričio 16 d.

Apeliantas:

WU

Kita apeliacinio proceso šalis:

Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)

Pagrindinės bylos dalykas

Pagrindinėje byloje nagrinėjamas WU ir *Directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen* (Centrinio vairuotojo pažymėjimų biuro direktoratas, toliau – CBR) ginčas dėl CBR atsisakymo išduoti WU C ir CE kategorijų (sunkvežimių ir autobusų) vairuotojo pažymėjimą Nyderlanduose.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Šis prašymas pagal SESV 267 straipsnį yra susijęs su klausimu, ar galima taikyti išimtį šios kategorijos transporto priemonėms galiojančiai minimaliai 160 laipsnių horizontaliojo regėjimo lauko normai, jei nustatoma, kad atitinkamas asmuo iš tikrųjų yra tinkamas sunkvežimiui vairuoti.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Direktyvos 2006/126/EB III priedo 6.4 punktas, ypač norma, pagal kurią horizontalusis regėjimo abiem akimis laukas turėtų būti ne mažesnis kaip

160 laipsnių, atsižvelgiant į proporcingumo principą turi būti aiškinamas taip, kad asmuo, kuris medicininiu požiūriu neatitinka šios normos, bet, įvairių medicinos ekspertų nuomone, vis dėlto faktiškai yra tinkamas sunkvežimiui vairuoti, taip pat gali būti laikomas atitinkančiu šią normą?

2. Jei į šį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar pagal Vairuotojo pažymėjimų direktyvą galima atlikti proporcingumo vertinimą atskirais atvejais, nors pagal Direktyvos 2006/126/EB III priedo 6.4 punkte įtvirtintą normą nenumatyta galimybė tokiais atvejais daryti išimtis.

3. Jei taip, kokios aplinkybės gali būti svarbios vertinant, ar atskirais atvejais galima nukrypti nuo regėjimo lauko normos, nustatytos Direktyvos 2006/126/EB III priedo 6.4 punkte?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (toliau – Vairuotojo pažymėjimų direktyva) III priedo 6.4 punktas ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 15 straipsnis

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Regeling eisen geschiktheid 2000 (2000 m. Potvarkis dėl tinkamumo reikalavimų) priedo 3.3 punktas ir 3.4 punkto b papunktis

Faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos santrauka

- 1 2007 m. liepos 11 d. WU gavo C ir CE kategorijų motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimą ir daugiau kaip dešimt metų dirbo profesionaliu vairuotoju. Jis be jokių problemų ir nesukėlęs žalos nuvažiavo daugiau kaip milijoną kilometrų sunkvežimiais tiek savo šalyje, tiek užsienyje. 2016 m. WU pateikė prašymą atnaujinti sunkvežimių vairuotojo pažymėjimą ir kreipėsi į CBR dėl tinkamumo pažymėjimo (*Verklaring van geschiktheid*). Šis pažymėjimas įrodo, kad pareiškėjas yra psichiškai ir fiziškai pajėgus vairuoti motorinę transporto priemonę.
- 2 Kai buvo vienu metų, WU per nelaimingą atsitikimą patyrė kaukolės pamato lūžį. Šio įvykio pasekmė – hemianopsija, t. y. ribotas horizontalusis regėjimo laukas. Todėl WU neatitinka 2000 m. Potvarkio dėl tinkamumo reikalavimų priedo 3.3 punkto b papunktyje nustatytos minimalios 160 laipsnių horizontaliojo regėjimo abiem akimis lauko normos. Šia nuostata į Nyderlandų teisę perkeltas Vairuotojo pažymėjimų direktyvos III priedo 6.4 punktas, kuriame nustatyta tokia pat minimali norma. Dėl šios priežasties CBR atsisakė išduoti reikiamą pažymėjimą, nors du oftalmologai pateikė palankias nuomones. Neaišku, ar CBR jau žinojo apie WU akių negalavimą, kai 2007 m. išdavė vairuotojo pažymėjimą.

- 3 WU apskundė neigiamą CBR sprendimą. CBR šį skundą pripažino nepagrįstu. Vėliau WU pateikė ieškinį *rechtbank Rotterdam* (Roterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) dėl sprendimo, priimto pagal jo skundą. Šis ieškinytis buvo atmestas, todėl WU pateikė apeliacinį skundą *Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State* (Valstybės Tarybos administracinių ginčų skyrius, toliau – *Raad van State*). Apeliacinis skundas taip pat buvo atmestas.
- 4 Kol apeliacinis skundas dar nebuvo išnagrinėtas, WU pateikė antrąjį prašymą CBR, šį kartą dėl vairuotojo pažymėjimo, kurio geografinis apribojimas yra Nyderlandai. Nepaisant trečios palankios oftalmologo išvados, CBR vėl atmetė WU paraišką, nes jis neatitiko minimalios 160 laipsnių regėjimo lauko normos, ir nurodė, kad jis negalėjo remtis 2000 m. Potvarkio dėl tinkamumo reikalavimų priedo 3.4 punkto b papunkčiu. Pagal šią nuostatą profesionalus vairuotojas, kuris jau turi vieną ar daugiau sunkvežimių ir autobusų vairuotojo pažymėjimų ir kuris staiga prarado regėjimą viena akimi, po ne trumpesnio kaip trijų mėnesių adaptacinio laikotarpio ir remiantis palankia oftalmologo išvada vis dėlto gali būti pripažintas tinkamu vairuotojo pažymėjimui, galiojančiam tik Nyderlanduose, gauti. Visgi WU nėra aklas viena akimi, o netekęs pusės regėjimo abiem akimis lauko (homoniminė hemianopsija).
- 5 CBR ir šį kartą pripažino WU prieštaravimą nepagrįstu, o *rechtbank Rotterdam* atmetė jo ieškinį. WU dar kartą pateikė apeliacinį skundą *Raad van State*, o šis teismas nusprendė kreiptis į Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą.

Pagrindinės bylos šalių pagrindiniai argumentai

- 6 CBR nuomone, 2000 m. Potvarkio dėl tinkamumo reikalavimų priedo 3.4 punkto b papunktis WU situacijai netaikytinas. Dėl privalomojo šios nuostatos pobūdžio nėra galimybės atsižvelgti į individualius WU interesus.
- 7 WU teigia, kad jam gali būti išduotas tinkamumo pažymėjimas. Per tą laiką buvo gautos trys įvairių gydytojų išvados, kuriose patvirtinamas jo tinkamumas sunkvežimiui vairuoti. Regėjimo lauko sutrikimas pripažįstamas, tačiau šį sutrikimą jis turi nuo ankstyvos vaikystės ir jį visiškai kompensuoja akių ir galvos judesiais. Apeliaciniame skunde, pateiktame *Raad van State*, WU dar kartą pagrindė šią poziciją, šį kartą pateikdamas neuropsichologo išvadą. Joje apibendrintai teigiama, kad WU yra taip gerai įvaldęs akių judesius, kad gali regėti normaliai. WU teigimu, reglamentavimo tikslui neprieštarauja tai, kad regos sutrikimų turintis asmuo, kuris vis dėlto pakankamai gerai mato, gali vairuoti C ir CE kategorijų motorines transporto priemones. Tokia situacija yra jo atveju. WU nuomone, tai pateisina išimties taikymą, lygiai taip pat kaip ir Potvarkio dėl tinkamumo reikalavimų priedo 3.4 punkto b papunkčio išimtis taikoma praradus regėjimą viena akimi. Šiam atvejui turėtų būti prilyginamas jo sutrikimas. Taigi, priešingai, nei nusprendė *rechtbank*, CBR turėjo vadovautis palankiomis įvairių gydytojų nuomonėmis.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 8 *Raad van State* pirmiausia nurodo, kad atsižvelgė į Teisingumo Teismo sprendimą dėl Vairuotojo pažymėjimų direktyvos III priedo 6.4 punkto, t. y. į 2014 m. gegužės 22 d. Sprendimą *Glatzel* (C-356/12, EU:C:2014:350). Šiame sprendime Teisingumo Teismas patvirtino 6.4 punkte nustatytos minimalios normos, susijusios su horizontaliuoju regėjimo lauku, galiojimą. Todėl *Raad van State* taip pat daro prielaidą, kad ši nuostata galioja. Vis dėlto ji abejoja, kaip teisingai aiškinti ir taikyti šią minimalią normą šioje byloje. Nurodytame sprendime neatsakytą į jai kylančius klausimus.
- 9 Neginčijama, kad medicininio požiūriu WU neatitinka Vairuotojo pažymėjimų direktyvos III priedo 6.4 punkte nustatytos minimalios bent 160 laipsnių horizontaliojo regėjimo abiem akimis lauko normos. Vis dėlto trys skirtingi gydytojai, kiekvienas iš jų atskiroje medicininėje ataskaitoje, padarė išvadą, kad, nepaisant negalavimo, jis gali vairuoti C ir CE kategorijų transporto priemonės. Be to, WU jau dešimt metų dirba profesionaliu vairuotoju ir be jokių problemų sunkvežimiu nuvažiavo daugiau nei milijoną kilometrų. Taigi kelių eismo saugumui pavojus negresia. Todėl *Raad van State* kelia klausimą, ar vis dėlto WU neturėtų būti laikomas tinkamu vairuoti.
- 10 Vairuotojo pažymėjimų direktyvos III priedo 6.4 punktas grindžiamas 2005 m. gegužės mėn. *Eyesight Working Group* (Regos darbo grupė) ataskaita. Šioje ataskaitoje nurodoma, kad asmuo, kuris medicininio požiūriu neatitinka ne mažesnės kaip 160 laipsnių horizontaliojo regėjimo abiem akimis lauko normos, paprastai nėra tinkamas C ir CE kategorijų transporto priemonėms vairuoti. Vis dėlto ataskaitoje taip pat teigiama, kad tolesni tyrimai gali parodyti, jog hemianopsija sergantis asmuo kai kuriais atvejais gali kompensuoti savo regos ribotumą ir vis tiek būti laikomas tinkamu vairuoti.
- 11 *Raad van State* kelia klausimą, ar Vairuotojo pažymėjimų direktyvos III priedo 6.4 punktas gali būti aiškinamas taip, kad asmuo, kuris medicininio požiūriu neatitinka normos, tačiau, įvairių medicinos ekspertų nuomone, iš tiesų yra tinkamas vairuoti dėl sveikatos sutrikimų kompensavimo, taip pat gali atitikti šią minimalią normą. Šiuo atžvilgiu, *Raad van State* manymu, svarbu, kad toks aiškinimas, kuriuo atsižvelgiama į proporcingumo principą, nepakenktų Vairuotojo pažymėjimų direktyvos tikslui – užtikrinti kelių eismo saugumą.
- 12 Jei Vairuotojo pažymėjimų direktyvos III priedo 6.4 punkto taip aiškinti negalima, kyla klausimas, ar, atsižvelgiant į *Eyesight Working Group* ataskaitą ir ją remiantis *Raad van State* padarytą išvadą, proporcingumo principas gali būti taikomas atskirais atvejais. Kitaip tariant, kyla klausimas, ar tuo atveju, kai asmuo, kuris medicininio požiūriu neatitinka reikalaujamo horizontaliojo regėjimo abiem akimis lauko normos, tačiau, medicinos ekspertų nuomone, vis dėlto yra tinkamas sunkvežimiu vairuoti, priimant sprendimą dėl vairuotojo pažymėjimo atnaujinimo galima atlikti vertinimą atsižvelgiant į proporcingumo aspektus, net jei Vairuotojo pažymėjimų direktyvos III priedo 6.4 punkto nuostatoje nenumatyta galimybė

daryti išimtis. *Raad van State* gali įsivaizduoti, kad, vertinant proporcingumą konkrečiu atveju, be ekspertų išvadų dėl pareiškėjo tinkamumo vairuoti, svarbų vaidmenį gali vaidinti ir tai, kad praeityje atitinkamas asmuo saugiai vairavo. Taip pat gali būti svarbu, kad vairuotojo pažymėjimas naudojamas vykdant profesinę veiklą, nes Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 15 straipsnyje teigiama, kad kiekvienas asmuo turi teisę į darbą ir užsiimti laisvai pasirinkta profesija ar veikla.

DARBINIS VERTINIMAS